

Oponentský posudek doktorské disertační práce

Grygoriy Tsenov

Consequences of status epilepticus elicited in immature rats

Posudek vychází z předložené disertační práce a autoreferátu.

Téma práce zahrnuje aspekty klinicky významné i teoretické důležité pro porozumění vývoje záchvatového onemocnění i pro poznání obecných mechanismů vývoje nervového systému. Zabývá se analýzou dynamiky vývoje excitability neuronálních okruhů mozkové kůry po ovlivnění indukci status epilepticus u vyvíjejících se krys.

Předložená disertace se skládá ze 40 stránek úvodního textu, 3 separátů již publikovaných prací a jednoho rukopisu práce připravené k publikaci. Průvodní rukopis obsahuje úvod (25 stránek), cíle práce (1 stránka), diskusi se shrnutím výsledků (5 stránek) a seznam citované literatury (158 položek). V úvodu se autor věnuje jednak obecným otázkám problematiky epilepsie, popisuje klinické obrazy záchvatových stavů, problematice epileptogeneze a některým používaným experimentálním modelům. Teprve v další části úvodu (cca 10 stránek) autor shromáždil recentní poznatky z problematiky epileptogeneze ve vyvíjejícím se mozku, které mu umožňují formulovat obecnou hypotézu o zvýšené záchvatové pohotovosti v nezralém mozku a jejím vztahu k vývoji GABAergního mediátorového systému. Dvě stránky jsou věnovány metodám experimentálního studia excitability. Stránka s cíly práce je zaměřena spíše na metodické aspekty studia. Oddíl nadepsaný jako diskuse stručně shromažďuje dosažené výsledky, posuzuje adekvátnost metodických přístupů a na dvou stránkách výsledky diskutuje. Tato krátká část diskuse však nemá přímý vztah k úvodnímu přehledu literárních výsledků, ani k vyslovené hypotéze. Úvodní text je psán velmi dobrou angličtinou, bez překlepů a obsahuje dvě přejaté ilustrace.

Další část disertace tvoří práce již publikované ve významných časopisech, nebo k publikaci připravené a ty mají všechny náležitosti vědeckých prací, včetně příslušné dokumentace výsledků. Mají vysokou metodickou úroveň, presentované výsledky jsou velmi kvalitní a perspektivně přínosné pro klinickou praxi.

K předložené práci mám několik formálních a věcných připomínek:

1. Předkládané cíle práce (str. 29) nemají přímý vztah k pracovní hypotéze (vyslovené na str. 26).
2. S pracovní hypotézou také příliš nekoresponduje diskuse dosažených výsledků.
3. V úvodu obsažená obecná problematika epilepsie nemá přímý vztah k řešeným otázkám a je poněkud nadbytečná.
4. V metodické části jednotlivých prací je popisována indukce status epilepticus a jeho ukončení Paraldehydem „*to interrupt seizures and to decrease mortality*“. Autor se však o mortalitě v jednotlivých skupinách nikde nezmiňuje.
5. Morfologická část práce (průkaz zániku buněk po indukci status epilepticus) není v úvodní části předkládána.
6. Citovaná literatura (v úvodu i v jednotlivých pracích) obsahuje od domácích autorů jen publikace školitelů. Autor by se mohl zmínit i o některých významných starších publikacích (např. SERVIT Z. Phylogenesis and ontogenesis of the epileptic seizure. A comparative study. World Neurol. 1962 Apr;3:259–274., Comparative and Cellular Pathophysiology of Epilepsy, by Z. Servit , ČSAV Praha 1967)

V rámci hodnocení disertace bych chtěl znát názor autora na následující otázky:

1. Pokud některá zvířata po indukci status epilepticus zahynula, hynula patrně ta nejcitlivější zvířata a výsledek studie může být poněkud zkreslen. Bylo by možné očekávat odlišnou reakci při použití dávky, při které by zvířata přežívala ve 100%?
2. Ve studii, která prokazuje zánik buněk mozkové po indukci status epilepticus pomocí barvení Fluoro-Jade se hovoří o „malých neuronech“. Obrázek na str. 33 (Epilepsia 46) však naznačuje, že přinejmenším v 5. vrstvě somatosensorické kůry jsou FluoroJade pozitivními buňkami pyramidové neurony. Mohl by autor při obhajobě předložit originální mikrofotografii?

Závěr

Přes uvedené formální výhrady předložená doktorská disertační práce „Consequences of status epilepticus elicited in immature rats“ Grygorie Tsenova vymezené úkoly splnila. Její téma je vědecky aktuální a její výsledky mají pro biomedicínský výzkum obecnou platnost. Přesvědčivě dokládá disertantovu vědeckou erudici, schopnost cílevědomě sledovat logicky koncipovaný a pečlivě propracovaný výzkumný projekt a přináší nové poznatky. Protože předkládaná práce splňuje podmínky stanovené v kapitole VI, § 2 odst. 1 řádu postgraduálního doktorského studia biomedicíny a § 47 odst. 4 Zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. doporučuji, aby po úspěšné obhajobě byl dr. Grygoriy Tsenovi udělen titul „Ph.D.“ za jménem.

V Praze dne 7. května 2008

Prof. MUDr. Jaroslav Pokorný, DrSc.

Fysiologický ústav 1. LF UK

Albertov 5, Praha 2